

HERVORMING VENNOOTSCHAPSRECHT PAKT BESTUURDERS HARDER AAN

DE JACHT OP DE ZOMBIES IS OPEN



Een grondige hervorming van het vennootschapsrecht zal ertoe leiden dat ondergekapitaliseerde vennootschappen sneller worden opgespoord en uit het economisch verkeer gehaald. De bestuurders van die bedrijven worden harder aangepakt.

HANS BROCKMANS, FOTOGRAFIE KAREL DUERINCKX

België heeft 8930 nv's en 46.763 bvba's met een negatief eigen vermogen. Dat blijkt uit cijfers van Roularta Business Information. Die situatie is bij wet verboden. Toch zijn het niet allemaal 'zombie-bedrijven', die het best zo snel mogelijk juridisch *kaltgestellt* worden, meent Elke Janssens, partner van het advocatenkantoor NautaDutilh en gespecialiseerd in vennootschapsrecht. "Veel van hen vormen geen enkel gevaar voor andere bedrijven", poneert ze (zie kader *Doelbewust ondergekapitaliseerd*). "Tegen andere moet volgens het vennootschapsrecht wel degelijk worden opgetreden."

Herstelplan

Het vennootschapswetboek legt maatregelen op als het nettokapitaal (de totale activa verminderd met de provisie en de schulden aan derden) van vennootschappen met de helft daalt of onder de minimumkapitaalvereiste duikt. Dat bedrag is 61.500 euro voor

nv's en 18.550 voor bvba's. De raad van bestuur moet twee maanden na de vaststelling van de onderkapitalisering een herstelplan voorleggen aan de algemene vergadering.

"Dat kan gepaard gaan met een kapitaalverhoging, de waarborg door een groepsvennootschap of een aandeelhouder", aldus Sophie Jacmain, de vennoot bij hetzelfde kantoor die insolventiedossiers behandelt voor klanten als onder meer BNP Paribas Fortis, ING en KBC. "Ook kan het bedrijf via de wet op de continuïteit van de ondernemingen proberen een grondige herstructurering door te voeren, terwijl de terugbetaling van kredieten wordt opgeschort."

De inhoud van het herstelplan is niet publiek. "Het bevat commerciële en financiële informatie die concurrenten of klanten zouden kunnen misbruiken", aldus Jacmain. "Het bestaan van een herstelplan moet trouwens evenmin worden bekendgemaakt."

De algemene vergadering kan het herstelplan afkeuren. De raad van bestuur moet dan zijn werk opnieuw doen of de



**ELKE JANSSENS
EN SOPHIE JACMAIN**
"De moeilijkheden bij kmo's
komen met Geens' plan sneller
in het vizier van het gerecht.
Een goede zaak."

ontbinding van de vennootschap voorstellen aan de algemene vergadering. Als de bestuurders de aandeelhouders niet bijeenroepen of geen herstelplan indienen als de wet dat vereist, worden ze mee aansprakelijk tot betaling van de schulden van de vennootschap. "Dat



Als de adviseur foutief handelt, kan hij bij een faillissement volgens het nieuwe wetsontwerp mee aansprakelijk worden gesteld voor de schulden.

speelt vooral een rol na een faillissement, als de curator hen ter verantwoording kan roepen”, aldus Jacmain.

Ontbinding als dreigement

Als bovendien blijkt dat het nettokapitaal met driekwart of onder de mini-

mumkapitaalsdrempel is gedaald, kan volgens de vennootschapswet “elke belanghebbende” de ontbinding van de vennootschap vorderen voor de rechtbank van koophandel. “De rechtbank kan de onderneming ontbinden en een vereffenaar aanstellen”, aldus Jacmain. ➤

DOELBEWUST ONDERGEKAPITALISEERD

Niet alle bedrijven met te weinig kapitaal vormen een bedreiging. Het zijn soms dochters van bedrijven die wel een sterke financiële structuur hebben. "Bij een groot contract zal de tegenpartij van zo'n onderneming geen risico willen lopen", aldus advocaat Sophie Jacmain. "Een waarborg van de sterkere moederholding of een zuster geeft meestal voldoende zekerheid om de relatie te bestendigen." Sophie Jacmain behandelt soms dossiers van groepsvennootschappen, die geen jaarrekening neerleggen. "Dan worden ze opgeroe-

pen voor de rechtbank van koophandel en zijn ze verbodend dat ze moeten uitleggen waarom hun dochter geen jaarrekening publiceert of te weinig eigen vermogen heeft. Dikwijls zijn het bedrijven met de hoofdzetel in een land als Nederland, waar dochterbedrijven van geconsolideerde groepen geen jaarrekening hoeven neer te leggen als de moedervenootschap daarover een verklaring aflegt. We kunnen die situatie in België dan snel regulariseren door de neerlegging van de jaarrekening van alle afgelopen jaren.

Officieel stonden die bedrijven wel geboektstaafd als zombies, terwijl ze springlevend zijn." Ondernemingen waarvan de activiteiten zijn stopgezet, worden soms ook kunstmatig in leven gehouden om fiscale redenen. "Dat wordt vaak geadviseerd door de accountants of fiscalisten die dergelijke ondernemingen begeleiden", weet collega Elke Janssens. "In afwachting van de vereffening blijven ze halve zombies, maar ze vormen geen gevaar voor de economie bij gebrek aan activiteit."

rechtbank van koophandel bedrijven in moeilijkheden opsporen. De verantwoordelijken van de onderneming kunnen de situatie regulariseren. Blijven ze weg of doen ze niets, dan kan de kamer het dossier aan het parket voorleggen om het bedrijf failliet te laten verklaren. "Dat gebeurt zelden, omdat ondergekaptaliseerde ondernemingen geen prioriteit zijn voor het parket", aldus Jacmain.

Een wetsvoorstel, dat vorige maand werd goedgekeurd door de Kamercommissie Justitie, wil de kamers van handelonderzoeken daarom een ruimere bevoegdheid geven. Als een onderneming wegblijft als ze wordt gevraagd uitleg te komen geven over haar situatie, of zeven maanden na de afsluiting van het boekjaar geen jaarrekening heeft ingediend, zouden die kamers zelf de ontbinding kunnen aanvragen bij de rechtbank. "Het is een verregaande stap om ondernemingen in moeilijkheden uit de economie te weren", aldus Janssens.

BESTUURDERSAANSPRAKELIJKHEID NEEMT TOE

Minister van Justitie Koen Geens (CD&V) wil het verplichte minimumkapitaal voor bvba's afschaffen. Die maatregel wordt gecompenseerd door de versterking van de bestuurdersaansprakelijkheid in de codificatie van het insolventierecht, waaraan zijn kabinet ook werkt. Als bestuurders bijvoorbeeld een verlieslatende onderneming doelbewust in het handelsverkeer laten opereren ('*wrongful trading*' volgens de vakliteratuur) kan de curator hen aansprakelijk stellen voor de schade die anderen daardoor lijden. Ook zal de accountant aan de alarmbel moeten trekken als hij vaststelt dat een onderneming financiële moeilijkheden heeft. Van-

daag al legt het Instituut van de Accountants zijn leden op de klant aan te manen een herstelplan uit te werken bij achterstand van btw- of RSZ-betalingen, een negatief eigen vermogen, twee jaar op rij verlies of te hoge langetermijnkredieten. Als dat binnen een maand niet gebeurt, moet de accountant of de fiscalist in het voorstel van Geens de rechtbank van koophandel verwittigen over de moeilijkheden. Als de onderneming of de adviseur foutief handelt in die verplichtingen, kan hij bij een faillissement volgens het nieuwe wetsontwerp mee aansprakelijk worden gesteld voor de schulden. Bart Van Coile, de voorzitter van het Instituut

van de Accountants: "Onze leden worden zo ingeschakeld als een soort financiële politieagent bij hun klanten. Het is een uitbreiding van onze maatschappelijke taak, die trouwens ook al groter werd via de witwaswetgeving en de wet op de continuïteit van de ondernemingen (WCO)." Het verscherpte toezicht door accountants, vier jaar geleden ingevoerd, had onder meer tot gevolg dat het aantal goedgekeurde WCO-herstelprocedures daalde van 1475 in 2012 naar 727 in 2016. Advocaat Sophie Jacmain: "De moeilijkheden bij kmo's komen met Geens' plan sneller in het vizier van het gerecht. Een goede zaak."

Hervorming vennootschapsrecht

Het voorstel is nog maar de aanloop van een grote hervorming van het wetboek van vennootschappen, die minister van Justitie Koen Geens (CD&V) voorbereidt. Hij wil de minimumkapitaalvereiste voor bvba's opheffen. Die op het eerste gezicht paradoxale versoepeling wordt gecompenseerd door een versterking van de bestuurdersaansprakelijkheid in het insolventierecht (zie kader *Bestuurdersaansprakelijkheid neemt toe*).

"De aanpassing is een goede zaak, want het minimumkapitaal voor kleinere ondernemingen betekent een concurrentienadeel tegenover buitenlandse bedrijven die er niet aan onderworpen zijn", poneert Janssens. "Buitenlandse bedrijven die met Belgische vennootschappen handelen, begrijpen niets van al die stringente regels." Normaal gezien moest de nieuwe vennootschapswetgeving voor april klaar zijn, maar Janssens verwacht nog politiek getouwtrek. "Het lobbywerk rond de hervorming van het vennootschapsrecht is enorm", weet ze. ©



➤ "Het is dikwijls vooral een drukmiddel van schuldeisers, die een snelle betaling willen bekomen." Soms leggen bedrijven geen jaarrekening neer om te vermijden dat de moeilijkheden aan het licht komen. Als dat

drie keer na elkaar gebeurt, kunnen belanghebbenden ook een ontbinding uitlokken. Ook gaat dan een knipperlicht aan bij de kamers voor handelonderzoeken, die in de